

Frisk pjece om jøden Jeshua

”I den efterhånden berømte serie af *Tænkepauser* fra Aarhus Universitet er turen nu kommet til ...” Omtrent således havde jeg indtil i går tænkt mig at indlede mine refleksioner, men så traf jeg på en almindeligvis velorienteret ven, der end ikke havde hørt om nævnte skriftserie. Mere verdensberømt i Danmark er *Tænkepauserne* så ikke. Men minibogserien kører hele tiden, kan jeg oplyse om, den synes hele tiden at fortsætte ud i nye områder, ligesom livet og tv-serier gør det, ligesom de forhold der er væsentlige at lade sig informere sig om og diskutere, og som dermed ændrer sig løbende, gør det, næsten som en maskine: Tænkepausen der følger dén, der skal omtales her, omhandler eksempelvis *Skurke*.

Seriens store force er, at universitetsfolk qua et ret fastlagt koncept og en håndfast redaktion formulerer sig i korthed og klarhed om et væsentligt emne. Det er i hvert fald hensigten. Bøgerne er ikke målrettet forskere eller specialister, men såkaldt almindelige og interesserede mennesker som De og jeg og Hvem Som Helst. I den henseende skuffer bidraget fra lektor i teologi, Kasper Bro Larsen, der har forfattet pausen (undskyld mig udtrykket) om Jesus, sandelig heller ikke. Man føler sig godt informeret og virkelig glimrende underholdt. Når Larsen mod slutningen af sin tekst bemærker, at for teologistuderende og præster er indholdet heri ”børnelærdom”, forekommer det overflødigt. Dét ved de pågældende nok godt. For os andre spiller det ingen rolle. Læseren fornemmer øjeblikkeligt, at det lille skrift er blevet til på baggrund af tekst- og kulturlag og diskussioner og forskning, der igennem et par årtusinder kan fylde en marianergrav eller tre til op over randen. Det felt henviser forfatteren selv til, når han ubesværet refererer til dette eller hint indenfor især videnskab, men også flittigt til populærkultur og personlige erindringer.

Den Jesus vi får noget at vide om gennem fem små kapitler, er primært den *historiske* Jesus. Historie bør her forstås bredt, som fra den reelt eksisterende Jesus i sin samtid til senere og vekslende opfattelser af ham, det vil sige historiografisk, som en historiker ville kalde det. Men med vægten lagt på førstnævnte: Hvad kan vi egentlig i dag sige – eller med nogenlunde belæg forestille os – om *mennesket* Jesus? Det vil sige om jøden Jeshua. Hvilke var sammenhænge med den tid og kultur, Jesus indgik i? Det må umiddelbart skubbe de fire evangelier fra Det Nye Testamente en kende i baggrunden, da disse ikke er primærkilderne til Jesu eget liv. Samtidig er de naturligvis uom-

gængelige, også i dén sammenhæng. For hvorfor ser evangelierne ud som de gør set i forhold til dét, der muligvis var den 'historiske' Jesus 50-70 år før deres affattelse? Som kilder betragtet er Paulus og historieskriveren Josefus – ”kejser Vespians præmiejøde”, som Larsen kalder ham i sin toptunede modernistiske stil – tættere på Jesu levetid. Fordelen ved Flavius Josefus er i øvrigt, at kilden er ikke-kristen, og dermed danner modvægt til de tidlige kristent farvede kilder til Jesu liv og levned.

Der skal nok findes en læser eller to, der lader sig provokere af forfatteren, som når denne for eksempel spørger om muslimerne egentlig ikke er mere tro mod Jesu lære end de kristne selv. Ifølge Koranen er Jesus som bekendt ikke Guds søn, men blot en profet i rækken af adskillige profeter frem mod Muhammed. En vigtig pointe er, at Jesus måske nok opfattede sig selv som (jødisk) messias, men først efter sin død bliver kristen og siden en gud. Der var talrige endetidsprofeter i omløb på og efter Jesu tid. Alt dette betyder ingenlunde at Kasper Bro Larsen ”afviser” evangeliernes fremstilling af Jesus. Tværtimod. Han ser netop de fire evangeliers indbyrdes forskellige Jesusversioner som en af bibelens styrker. Og understreger, at det er evangeliernes indhold der danner kristendommens grundfortælling, og ikke den historiske rekonstruktion af Jesus (som han selv lige har foretaget). Således bliver Jesu ord først relevant i eksistentielt øjemed, når vi spørger til hans lære.

I løbet af bogen henviser Larsen som nævnt flittigt til populærkultur og personlige erindringer i sit energiske sprog. Monthly Python, Matador, Leonard Cohen, Depeche Mode – you name it – det samme gælder listige metaforer. Jeg synes i de fleste tilfælde det giver mening og teksten salt og nerve. Det er basalt set bare ret sjovt, når det i en passage nævnes at ”I evangelierne er Jesus en slags Elizabeth Friis”, dvs ”en fortidig identifikationsfigur malet i en senere tids farver”. Jeg kom desværre til at tænke på Maude uden at kunne placere hende. Ingen virkelig forståelse kan vist finde sted uden bevidst samtidstilnærmelse, men sammenligninger kan både åbne for forståelse og smadre eller fragmentere den. I bogens sidste afsnit får Kasper Bro Larsen ganske vist pluspoints på min Skala for Overraskelser ved at sammenligne gurun Svend Brinkmann med profeten Jesus. Lad mig røbe, at sammenligningen falder ud til Jesu fordel. Naturligvis. Men jeg ved ikke, hvad jeg mener om parallellen. For Jesu budskab ER jo 'bare' radikalt, mere end de fleste andres. Men Kasper Bro Larsen åbner netop for spørgsmål i teksten hele tiden, snarere end han lukker for dem. Også hér. Det er et fleksivt rum, man gerne vil være i. *Jeg vil*. Jeg må anbefale denne udgave af *Jesus* til enhver generelt kultur- og religionsinteresseret læser. Den er fremragende.